

**Memo International antiterror-indsats I Sahel
Danmarks militære muligheder og risici i regionen**

Jacobsen, Katja Lindskov; Engen, Torben Toftgaard

Publication date:
2019

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Jacobsen, K. L., & Engen, T. T., (2019). *Memo International antiterror-indsats I Sahel: Danmarks militære muligheder og risici i regionen*, 4 s.

International antiterror-indsats i Sahel

Danmarks militære muligheder og risici i regionen

Sahel-regionen er et magtvakuum præget af ustabilitet og hjemsted for oprør, terrorgrupper, smuglernetværk samt humanitære udfordringer. Seks år efter den franske intervention i Mali er sikkerhedssituationen fortsat kritisk. Flere steder er ustabiliteten øget, og generelt er der en alarmerende eskalering i terrorrelateret vold. Udfordringerne i Sahel er ikke kun et regionalt problem. De har afledte konsekvenser for både dansk og europæisk sikkerhed på grund af øget migration, spredning af terror, og stigende ustabilitet, der hæmmer demokratisk udvikling i regionen. Regeringens seneste Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategi for 2019-2020 har fokus på Sahel-regionens udfordringer med en bred vifte af indsatser, som både indeholder diplomatiske, udviklingsmæssige og militære elementer i en samlet portefølje. Regeringen har på den baggrund besluttet at udsende et militært bidrag til Operation Barkhane i Sahel, der vil bestå af to transporthelikoptere og op til ca. 70 soldater fra udgangen af 2019 og ca. 12 måneder frem. Det er derfor vigtigt at se nærmere på sammensætningen af den militære del af Danmarks samlede Sahel-indsats efter 2019 ud fra en betragtning om regionens nuværende prioritet i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik – for at vurdere muligheder og

CMS Memo

Maj 2019. Katja Lindskov Jacobsen og Torben Toftgaard Engen

Centrale pointer

- Muligheder og risici for Danmark i Sahel opstår i spændingsfeltet mellem de mange antiterror-indsatser og -aktørers forskelligheder, behov og indbyrdes forhold.
- Danmarks eventuelle fremtidige bidrag kan enten ske via en direkte tilgang, indirekte tilgang eller en mere passiv tilgang. Der er dog risici forbundet med enhver interventionstilgang, og i sidste ende dikteres den af de mulige partnerskaber med enten Frankrig, USA eller FN.
- Forskellige samarbejds muligheder rummer forskellige muligheder for samtænkning: eksempelvis har FN som udgangspunkt en samtænkt struktur med både civile og militære komponenter, mens franske Operation Barkhane alene indeholder en militær dimension.

Anbefalinger

Danmarks muligheder for at forøge eller ændre sammensætningen af sit militære bidrag til igangværende antiterror-indsatser i Sahel-regionen afhænger både af det politiske ambitionsniveau og af forsvarets evne til at opstille de efterspurgte kapaciteter. Yderligere har partnerses ønsker til danske bidrag såvel som lokale regerings behov betydning for dimensioneringen af et ændret eller forøget dansk bidrag. Nedenfor følger et inspirationskatalog over mulige militære bidrag i rammen af en international operation eller aktiviteter under Freds- og Stabiliseringsfonden. Listen er ikke udtømmende, men bygger på rapportens analyser, interviews med nuværende eller eventuelt kommende samarbejdspartnere samt dialog med de udførende led i forsvarets organisation.

Direkte tilgange

1) Danmark kan vælge at udsende lette opklaringsenheder til MINUSMA eller operation Barkhane, hvor de kan anvendes til indhentning af efterretning, monitorering og patruljering af ansvarsområdet. Bidraget kunne eventuelt omfatte en eskadron (ca. 120 mand) i lette køretøjer. Bidraget vil kræve en del logistisk støtte, men vil give politisk synlighed såvel som effekt i missionsområdet. Et sådant bidrag kunne understøtte både den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategi og et evt. ønske om større dansk synlighed i FN. Bidraget kan suppleres af en anmodning til FN om, at Danmark kunne besætte stabschefposten i MINUSMA.

2) Danmark kan vælge at opretholde helikopterbidraget (alternativt transportfly) til Operation Barkhane og/eller stille bidraget til

rådighed for MINUSMA. I disse tilfælde kan der trækkes på forsvarets erfaringer fra tidligere bidrag til både Operation Barkhane og MINUSMA. En fortsættelse af helikopterbidraget til operation Barkhane kan understøtte både hensigten om øget sikkerhedspolitisk samarbejde med Frankrig og den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategis hensigt om at øge den danske deltagelse i imødegåelsen af terror, migration og ustabilitet.

Indirekte tilgange

3) Forsvaret har erfaring med opstilling og indsættelse af træningsbidrag til uddannelse af lokale styrker i terrorbekæmpelse. Den kapacitet er efterspurgt både i rammen af franske Barkhane, i en amerikansk AFRICOM-kontekst og i en lokal G5 Sahel-ramme. F.eks. kunne Specialoperationskommandoen i en amerikansk ramme uddanne specialoperationsstyrker fra både Niger og Burkina Faso. Det vil være en fortsættelse af allerede gennemførte projekter i relation til antipirateri i Guineabugten og af Danmarks samarbejde med USA. Forankres denne mulighed i en G5 Sahel-ramme, understøtter det såvel franske interesser som hensigten i den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategi.

4) Et alternativt bidrag kunne være at udsende auditører med henblik på at uddanne lokale auditørmyndigheder, så lokale sikkerhedsstyrkers overgreb mere effektivt kan efterforskes og retsforfølges. Et auditørbidrag vil på længere sigt have til formål at øge disciplinen hos de militære enheder samt at reducere overgreb på civilbefolkningen og derved øge tilliden til lokale sikkerhedsstyrker. Auditørbidrag skal ses i sammenhæng med et

anbefalet kursus i humanitær folkeret til enheder, der modtager dansk træning, rådgivning og/eller donationer. Det formodes, at en øget viden om krigens love og deres plads i gennemførelsen af militære operationer vil kunne bidrage til at mindske overgreb på civilbefolkningen. Bidraget kunne ske via en MINUSMA-ramme eller via en bilateral ramme, eksempelvis i Mali. Bidraget bygger videre på den danske tradition for at fremme menneske-rettigheder.

Passive tilgange

5) Donationer af udstyr til at imødegå vejsidebomber samt overvågningsmateriel efterspørges af de lokale regeringer i Sahel-regionen. Sådanne donationer kræver instruktørstøtte og teknisk hjælp til at implementere kapaciteterne samt mulig kontrol med anvendelsen af doneret materiel. Overvågningsudstyr kan skabe et forbedret efterretningsbillede, som kan understøtte gennemførelsen af antiterror-operationer. På den anden side kan selvsamme udstyr risikere at blive anvendt til utilsigtede formål, f.eks. imod civile. Bilaterale donationsbidrag vil potentielt kunne understøtte Udenrigsministeriets langvarige engagement i området.

6) En forøgelse af den danske donation af økonomiske midler til f.eks. G5 Sahel-styrker kan potentielt understøtte et regionalt forankret stabiliseringsprojekt. Dog giver økonomiske bidrag mindre dansk synlighed, og effekten vil forventeligt først vise sig på længere sigt. Sådanne donationsbidrag vil på den anden side kunne bidrage til at fremme Danmarks bånd til Frankrig, til øget samarbejde mellem centrale lande i Sahel-regionen og slutteligt være i tråd med den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategi.

7) Forsvarets Computer Network Operations (CNO) kapacitet har potentiale som bidrag til antiterror-indsatser i Sahel. Enheden kan indsættes i hele regionen (om end selve udførelsen gennemføres fra Danmark) og kan potentielt påvirke forskellige typer af mål på strategisk, operativt og/eller taktisk niveau. CNO ses bedst anvendt via en forbindelsesofficer i henholdsvis MINUSMA, Barkhane eller ved US AFRICOM. Enheden kan ligeledes anvendes til at give øget beskyttelse til udsendte danske enheder, som eksempelvis en let opklaringseskadron eller et helikopterbidrag. Omvendt vil et CNO-bidrag være mindre politisk synligt og være begrænset i samarbejdsmulighederne med f.eks. MINUSMA pga. hensyn til hemmeligholdelse af oplysningerne omkring operationerne.

International antiterror-indsats i Sahel

Dette CMS Memo bygger på CMS Rapporten *International antiterror-indsats i Sahel - Danmarks militære muligheder og risici i regionen*, udgivet af Center for Militære Studier ved Københavns Universitet. Rapporten findes i sin fulde længde på Center for Militære Studiers hjemmeside.

Hvis du vil vide mere om international antiterror- og stabiliseringsindsatser, kan du også læse CMS Rapporterne

- *Stabilisering – fra intention til indsats. Prioritering af forsvarrets bidrag til internationale stabiliseringsindsatser (2017)*
- *Engagement og afskærmning. Strategiske pejlemærker for Europas syddagsorden (2018)*

Om CMS

Center for Militære Studier er et forskningscenter på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. På centret forskes i sikkerheds- og forsvarspolitik samt militær strategi. Forskningen danner grundlag for forskningsbaseret myndighedsbetjening af Forsvarsministeriet og de politiske partier bag forsvarsforliget.

Kontakt os

E-mail: cms@ifs.ku.dk

Telefon: +45 35 32 40 88

Besøg vores hjemmeside: cms.polsci.ku.dk

Følg os

Facebook: facebook.com/centerformilitaerestudier

Twitter: [@MilstudiesCPH](https://twitter.com/MilstudiesCPH)

LinkedIn: linkedin.com/company/centre-for-military-studies